ਐਮ/ਐਸ ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕੋਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7405 ਦਾ 2022)
ਅਕਤੂਬਰ 17, 2022
[ਆਈ.ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2017: ਧਾਰਾਵਾਂ 11, 174(2)(ਸੀ) – ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਉ – ਕਰ ਛੋਟ – 2003 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਜ਼ਾਮਨਾਮੇ ਨੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ 100% ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਜਟ ਸਹਾਇਤਾ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲਾਭ 58% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਸੀ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੇ ਸੋਧੀ ਗਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਲੱਖਣਤਾ, ਦਾਇਤਵ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰ ਛੋਟ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ – 2003 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਿਆਂਕਿਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ – ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਆਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ – ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 2003 ਦੇ ਉਸ ਓ.ਐਮ. ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ – ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਾਅਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਇਸ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਆਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂਤਾ – ਜਦੋਂ 592 ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਵੇ, ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਨਾਲ ਖੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ – ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ – ਕਦੋਂ – ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮਾਲੀਦਾ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਕਸਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ – ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਨਾ ਪਾਈ ਜਾਵੇ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਐਕਟ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਛੋਟ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, 18ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 21/2017

ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਿਧ ਪਹਿਲੇ ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਛੋਟ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2003 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30]

1.2 ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਾਵਰਿਨ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਇਕੋ ਅਪਵਾਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 54]

1.3. ਬੇਸ਼ੱਕ, 18ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਇਕ ਮੰਡੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਛੋਟ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ 2003 ਦੇ ਓ.ਐਮ. ਅਤੇ 2003 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵ

1.4 ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 56]

1.5 ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਬੰਧਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਭਾਵ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 2003 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਓ.ਐਮ. ਨਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 58]

1.6 ਜਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 100% ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮਾਲੀਦਾਰੀ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ 100% ਰਿਫੰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 61, 62, 64]

1.7 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਘ/ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ CGST ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਬਜਟ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰੋ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਏ. ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 2003 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ CGST ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ, ਇਸਨੇ 58% ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇਹ ਤੈਅ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ CGST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 71][630-D-G] 1

.8 ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵਾਅਦਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ estoppel ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 72][630-G-H]

1.9 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓ.ਐਮ. ਦੇ 2003. ਸਾਲ 2003 ਦੀ ਨੀਤੀ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਨੂੰ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਦੇ ਉੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਦੇਸ਼. ਉਕਤ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ. [ਪੈਰਾ 73][630-H; 631-ਏ-ਬੀ]

1.10 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ (ਵੈਟ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ (ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ (ਟੈਕਸਟ ਕੱਟ ਆਫ) ਮੰਜ਼ਿਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕੇ। ਜੋ ਹੱਲ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜਟੀ ਵੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਰ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 75]

1.11 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ 42% ਹੈ। [ਪੈਰਾ 78]

1.12 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਛੋਟਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲਯੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 2003 ਦੇ ਉਸ ਓ.ਐਮ. ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਿਮਾਲਯੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਹੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 9]

1.13 ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 80]

ਐਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 650 : [1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515; ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਵਾਲਿਅਰ ਰੇਅਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਡਬਲਯੂ.ਵੀ.ਜੀ.). ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਤਿਆਦਿ (1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 713 : [1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 671 - ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1990) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 87 : [1989] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 731 –ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

ਕਸਿੰਕਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 274 : [1994] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 448; ਸ਼੍ਰੀਜੀ ਸੇਲਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 398 : [1996] 10 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 888; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਵੀਰ ਆਇਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (1999) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 357 : [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 798; ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਬਾਲੀ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 193 : [2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 134; ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਬਨਾਮ ਕਨਕ ਐਕਸਪੋਰਟਸ (2016) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 226 : [2015] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 288; ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਜਗੰਨਾਥਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1986) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 679 : [1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 17; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਫੋਰਜ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5294 ਆਫ 2022 (@ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 4960 ਆਫ 2021, 16 ਅਗਸਤ, 2022 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਲਹਾਸਨਗਰ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 582 : [1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 854; ਬਿਹਾਰ ਈਸਟਰਨ ਗੰਗੇਟਿਕ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375; ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 409 : [1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641; ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 11 : [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਡਫਰੀ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (1985) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 : [1985] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 123; ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1986) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133 : [1985] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 382; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ. 1968 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 366; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਭਾਤ ਸਟੀਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 31 : [1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 699; ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਕਮਿੰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2006) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 57 : [2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 443; ਲਾਇਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 560 : [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 362; ਐਮ.ਆਰ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਸੈਸਮੈਂਟ) ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 702 : [2006] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 417; ਮੈਨੂਅਲਸਨਸ ਹੋਟਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766 : [2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 718; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨੈਸਲੇ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 465 : [2004] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 135; ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ; ਯੂ.ਪੀ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 540 : [1976] 0 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 532; ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਪੁਤਰਾ ਮੈਟਾਲਿਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਮੈਨੂ/ਐਸ.ਸੀ/0960/2020 [ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3860-3862 ਆਫ 2020, 1.12.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪਾਲੀਵਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407 : [1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 845; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਅਨੁ. ਬਨਾਮ ਵੀ.ਵੀ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁ. 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 378; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2022) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 603; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮ

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[1996] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 845 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 15

[2022] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 603 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 24

[2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 270 & 1968 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 366 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 33

[1970] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 854 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 35

[1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 671 ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 38

[1976] 0 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 532 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 40

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 41

[1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 43

[1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 44

[1985] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 123 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 47

[1985] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 382 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 48

[1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515 ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 54

[1994] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 448 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 56

[1996] 10 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 888 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 56

[1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 798 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 56

[2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 134 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 56

[2015] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 287 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 56

[1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 17 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 61

[1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 699 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 66

[2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 443 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 66

[2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 362 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 66

[2006] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 417 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 67

[2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 718 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 67

[2004] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 135 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 68

[1989] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 731 ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 69

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7405 ਦਾ 2022.

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 02.03.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 505 ਦਾ 2020.

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7406 ਦਾ 2022.

ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਵੀ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੋਟਨੀ, ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ. ਉਰਵਸ਼ੀ ਕਲਰਾ, ਮਿਸ. ਸੁਭਾਂਗੀ, ਪਵਨਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ. ਚਾਰਨਯਾ ਲਕਸ਼ਮੀਕੁਮਾਰਨ, ਕਰਨ ਸਚਦੇਵ, ਕੁਨਾਲ ਕਪੂਰ, ਸੋਮੇਸ਼ ਜੈਨ, ਸਾਹਿਲ ਪਰਘੀ, ਆਦਿਤਯ ਭੱਟਾਚਾਰਯ, ਮਿਸ. ਅਪੇਕਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ਮਿਸ. ਮੋਨਿਕਾ ਕਸਤੂਰੀ, ਪ੍ਰਣਵ ਮੁੰਦਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ.

ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਏਐਸਜੀ, ਅਕਸ਼ੈ ਅਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੁ, ਮਿਸ. ਨੀਲਾ ਕੇਦਾਰ ਗੋਖਲੇ, ਸੰਸ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੀ. ਆਰ. ਗਾਵਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਾਵਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ 2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਫਤਰੀ ਜ਼ਾਹਰਨਾਮੇ (ਇਸਨੂੰ "ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਆਫ 2003" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2017 (ਇਸਨੂੰ "ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

3. ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਜੋ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 12397 ਦੇ 2020 ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ, 2ਜੀ ਮਾਰਚ, 2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕੋਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 505 ਦੇ 2022 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ 100% ਬਜਟੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਆਫ 2003 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਜੋ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 11978 ਦੇ 2021 ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ, 5ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਸਨ ਫਾਰਮਾ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 47 ਦੇ 2018 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ

ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ 17ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਫਤਰੀ ਜ਼ਾਹਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 100% ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

5. ਇੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਅਤੇ 10ਵੀਂ ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 50/2003-ਸੀ.ਈ. (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "2003 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ 100% ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਬੰਧਨ ਸੀ।

ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜ

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਰਿਦ੍ਰਿਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਹੈ:

6.1 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਨੂੰ 2003 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਮਾਣਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਚ 2002 ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਂਚਲ (ਹੁਣ ਉਤਰਾਖੰਡ) ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ, ਉਤਰਾਂਚਲ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ, ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸੀ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 100% ਸਿੱਧੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ 100% ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ 30% ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ 25% ਦੀ ਛੋਟ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ। ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

6.2 ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, 2003 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਊਟੀਜ਼ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਗੁੱਡਜ਼ ਆਫ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਪੋਰਟੈਂਸ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਊਟੀਜ਼ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਆਰਟੀਕਲਜ਼) ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਕੀਤੀ।

6.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ 7ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2008 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ 1ਲੀ ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੱਕ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁੱਡਸ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲਾਭ 58% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਜਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ।

6.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਸਨ ਫਾਰਮਾ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਕਾਈ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2014 ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਨਵੀਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੇ 25 ਜੂਨ, 2003 ਦੀ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 17 ਫਰਵਰੀ, 2003 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਜ਼ਿਕਰਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਸਨ ਫਾਰਮਾ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲਾਭ ਬਜਟ ਸਹਾਇਤਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ 58% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6.5 ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕਵਾਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2016 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "101ਵਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 101ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਘੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। 101ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਅਨੁਚਛੇਦ 246A ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ("ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ." ਲਈ ਛੋਟਾ) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਅਨੁਚਛੇਦ 269A ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ('ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.' ਲਈ ਛੋਟਾ) ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ("ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪਰਿਸ਼ਦ" ਲਈ ਛੋਟਾ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

6.6 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਐਕਟ, 2017 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਤੇ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਐਕਟ, 2017 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਐਕਟਾਂ ("ਐਸ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ." ਲਈ ਛੋਟਾ) ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6.7 ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ) ਅਧੀਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21/2017-ਸੀਈ ਮਿਤੀ 18 ਜੁਲਾਈ 2017 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਰ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 1ਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੁਲਾਈ 2017. ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਕਰ ਛੋਟ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ 1ਲਾ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ।

6.8 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੋ 30ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਸਤੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਹ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰੋਕਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਭਰਨਗੇ। ਇੱਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਛੋਟ/ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਜਟੀ ਰਸਤੇ ਦੁਆਰਾ ਰਿਇੰਬਰਸਮੈਂਟ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

6.9 ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਜਟੀ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਿਨਾਂਕ 5ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲਯੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਯੋਗ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਿਫੰਡ/ਰਿਇੰਬਰਸਮੈਂਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ 58% ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ 29% ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6.10 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਸਿਰਫ 58% ਤੇ 29% ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ 100% ਰਿਫੰਡ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 505 ਦੇ 2020 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸਨ ਫਾਰਮਾ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਸਿੱਕਿਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 47 ਦੇ 2018 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਨਾਂਕ 2ਰੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਾਰਚ 2020 ਅਤੇ ਸਿੱਕਿਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਨਾਂਕ 5ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਫਰਵਰੀ 2021 ਨੂੰ, ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6.11 ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

6.12 ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ।

ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼

7. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 12397 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਸਨ ਫਾਰਮਾ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 11978 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਵਪਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਾਈ ਦਾ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ 100% ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾਲ ਬੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ 58% ਤੱਕ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਪਿਛਲੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਕਤ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ 100% ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਨੀਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2003 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹੀ ਸਾਂਝਾ ਪੈਟਰਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

11. ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਬਾਕੀ ਅਵਧੀ ਲਈ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

13. ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸੁਪ੍ਰਭਾਤ ਸਟੀਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ1$_{SUPERSCRIPT}$, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਕਮਿੰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ2$_{SUPERSCRIPT}$, ਲੈਇਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ3$_{SUPERSCRIPT}$, ਐਮ.ਆਰ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ., ਕੋਟਾਯਮ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੁਲਾਂਕਣ) ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ4$_{SUPERSCRIPT}$, ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਪੁਤਰਾ ਮੈਟਾਲਿਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ5$_{SUPERSCRIPT}$, ਮੈਨੂਅਲਸ ਹੋਟਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ6$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨੈਸਲੇ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ7$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

14. ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ।

15. ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿੱਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਜੀਐਸਟੀ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਉਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 100% ਤੋਂ ਲਾਭ ਨੂੰ 58% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ/ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 2003 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀਡੀਓ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ8 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪਾਲੀਵਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ9 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

16. ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਨੇ ਹੋਰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ10$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਵੀ.ਕੇ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

17. ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਮਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ("ਏਐਸਜੀ" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ), ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਉੱਤੇ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੀਐਸਟੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਸੰਯੁਕਤ ਸਾਰਵਭੌਮਤਾ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 279ਏ ਵਿੱਚ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ; (ਬ) ਰਾਜਸਵ ਜਾਂ ਵਿੱਤ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਤ ਜਾਂ ਕਰਾਧਾਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਂ, ਸੈੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 279ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਸਟਰਕਚਰ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 246ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ

ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਕਤ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

18. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਇਸ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1 ਜੁਲਾਈ 2017 ਤੋਂ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾ ਬਦਲਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੂਲ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰ ਨੇ 100% ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ, ਸੇਵਾ ਕਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਆਦਿ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ 100% ਮੁੱਲ ਵਾਧੂ ਕਰ ("ਵੈਟ" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ, ਦੋਵੇਂ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 246A ਅਤੇ 279A ਅਧੀਨ ਇੱਕੋ ਮੰਚ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੱਠੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਸਾਝੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ, ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੰਘ ਇੱਕੋ ਦਰ ਤੇ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਆਮ ਫੀਚਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

19. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅਗਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 21 ਦੇ 2017 ਹੈ, 18 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਛੋਟਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।

20. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 58% ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜੋ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਘ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 58% ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 42% ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ।

21. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੰਘ ਖਿਲਾਫ ਰਾਹਤ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਉਦਯੋਗ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, 21 ਦਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਦਾ ਬਾਕੀ 42% ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਘ ਯੋਜਨਾ ਵੈਧ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਰਿਟ ਅਯੋਗ ਹੈ।

22. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ 100% ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਫਰਜ਼ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

23. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ

ਹਨ ਕਿ ਭਾਰੀ ਜਨਹਿਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਸਵਾਸਨ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

24. ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ.ਸੀ. ਫੁੱਟਸਟੈਪਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ11 SUPERSCRIPT, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੋਹਿਤ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਹੀਂ12 SUPERSCRIPT, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼13 SUPERSCRIPT, ਅਗਸਤਾਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਲਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਹੁਣ ਅਗਸਤਾਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਲਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ) ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ14 SUPERSCRIPT, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ15 SUPERSCRIPT, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ16 SUPERSCRIPT, ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਜਗੰਨਾਥਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ17 SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ & ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਫੋਰਜ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਇੱਕ ਹੋਰ18 SUPERSCRIPT।

25. ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਪਾਯ ਰਾਜਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਖਿਲਾਫ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਸਵਾਸਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਦ ਓ.ਐਮ. ਨੂੰ 2003 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। "ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(ਸੀ) ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵਿਚਾਰਣਾ

26. ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ 2003 ਦੇ ਸੈਦ ਓ.ਐਮ. ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਸੈਦ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ 100% ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਸੈਦ ਓ.ਐਮ. ਦੇ 2003 ਰਾਹੀਂ, ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ 100% ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

27. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ। 101ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ, ਪਿਛਲੀ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਰੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਟੈਕਸ ਢਾਂਚਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਐਸਟੀ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਲੇਵੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। 101ਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“174. ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਅ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 (1 ਦਾ 1944) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ), ਮੈਡੀਸਿਨਲ ਅਤੇ ਟੌਇਲੇਟ ਤਿਆਰੀਆਂ (ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀਜ਼) ਐਕਟ, 1955, ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ…” ਡਿਊਟੀਜ਼) ਐਕਟ, 1955 (16 ਦਾ 1955), ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਊਟੀਜ਼ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਗੁੱਡਸ ਆਫ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਪੋਰਟੈਂਸ) ਐਕਟ, 1957 (58 ਦਾ 1957), ਐਡੀਸ਼ਨਲ

ਡਿਊਟੀਜ਼ ਆਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਆਰਟੀਕਲਜ਼) ਐਕਟ, 1978 (40 ਦਾ 1978), ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (5 ਦਾ 1986) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(2) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਰੱਦ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1994 (32 ਦਾ 1994)(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ" ਜਾਂ "ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਸੋਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ—

(ਕ) .....

(ਖ) .....

(ਗ) ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਜਮਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਜੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ; ਜਾਂ"

29. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਾਂ, ਸਮੇਤ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਐਕਟ, 1944, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਗ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਰੱਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਜਮਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਜੇਕਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

30. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਗ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗਾ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਜੇਕਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21/2017 ਮਿਤੀ 18ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਰਾਹੀਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿਛਲੇ ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2003 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਗ) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

31. ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਕ ਅਗਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਆਂਇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ

32. ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

33. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ19 ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1962 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਊਨੀ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ 1 ਜਨਵਰੀ 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਡ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਊਨੀ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਐਫ.ਓ.ਬੀ. (ਫ੍ਰੇਟ ਆਨ ਬੋਰਡ) ਮੁੱਲ ਦੇ 100% ਬਰਾਬਰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਆਯਾਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਪੋਰਟ ਐਂਟਾਈਟਲਮੈਂਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਉੱਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂ ਦੇ ਐਫ.ਓ.ਬੀ. ਮੁੱਲ ਦੇ 100% ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ।" ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਐਫ.ਓ.ਬੀ. ਮੁੱਲ ਦੇ 100% ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਲਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“15. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਤਮ ਮੁੱਲ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਯਾਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਦੇ, ਆਯਾਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਆਯਾਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ: ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਸੀ....”

34. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜੋ ਮੈਸਰਜ਼ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

35. ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿ ਉਲਹਾਸਨਗਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 20 ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 7 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਕਟਰਾਏ ਡਿਊਟੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਆਕਟਰਾਏ ਡਿਊਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“12. ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਨਵੀਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਫਲਣ-ਫੁਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

36. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ21 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਸਥਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“37. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਏਸਟੋਪਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਾਮੀ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਅਮੇਰਿਕਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ 2d ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 783 ਪੈਰਾ 123 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ “ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੱਦ ਤੱਕ ਏਸਟੋਪਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣ ਲਈ ਬੇਬਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਾਵਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਏਸਟੋਪਲ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ”। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਏਸਟੋਪਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਏਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਏਸਟੋਪਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਕ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ 'ਤੇ ਏਸਟੋਪਲ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।”

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

37. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਮੇਰਿਕਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕਥਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸੋਵਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਹੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

38. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਵਾਲਿਅਰ ਰੇਅਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਡਬਲਯੂ.ਵੀ.ਜੀ.) ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਤਿਆਦੀ.22 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"38. ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਸੀ, ਕੇਰਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਾਰੈਸਟਸ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬਿੱਲ, 1968 ਐਲ.ਏ. ਬਿੱਲ ਨੰਬਰ 33 ਆਫ 1968 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿੱਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਕੀ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 3I-A(1) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਇਸਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਕਦਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ

ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਪ੍ਰਗਟਡ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੰਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨਾ ਹੈ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜੰਗਲ. ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਜੇਕਰ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕਟੌਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਟਿੰਗ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਲੰਬੀ ਦੌੜ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰਹਿਮ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਖੁਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ. ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ. ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ ਵਰਗੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰੋ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਟਾਈ. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਯੋਗ ਹਨ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਾਈਡ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰੇਗਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ. 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਨਸੰਖਿਆ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਬਣ ਇੱਕ ਸਰਾਪ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ.

39. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1398 ਦੇ 1972 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਿਸਟਰ ਮੇਨਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾਇੰਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਸ ਹਕਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਰੋਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੇਰਲਾ ਵਿੱਚ ਰੇਅਨ ਕਪੜੇ ਦੇ ਲੁੱਗਦੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਕਰੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਜੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ 60 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੰਗਲਾਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨੀਲੰਭੂਰੀ ਕੋਵਿਲਾ ਕੰਨਨ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ 30,000 ਏਕੜ ਨਿਜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਖਰੀਦੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਜਿੰਨਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕਸਾਰ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਜੋ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕਸਾਰ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

39. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤੌਲੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ, ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ 60 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਜੰਗਲਾਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ, 30,000 ਏਕੜ ਨਿਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਇਕਸਾਰ ਰੋਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਰਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕਸਾਰ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

40. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ23SUPERSCRIPT ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸੈਂਸਸ ਨੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਇਸ ਤੋਂ ਰੁਕਣ ਲਈ ਬੰਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਂਬਰ ਰਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਗਵਾਲੀਅਰ ਰੇਅਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਡਬਲਯੂ)ਜੀ) ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਤਿਆਦੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਂਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਭਰੋਸਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈਰਾਰਕੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਜਾਂ ਨਿਮਨ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਸਾਈਨੀ ਖਿਲਾਫ ਐਸਟੋਪਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

41. ਬਿਹਾਰ ਪੂਰਬੀ ਗੰਗਾ ਦੇ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ- ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ24 , ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਲਕਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਸਾਲ 1976-77 ਅਤੇ 1977-78 ਲਈ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਪੂਰਬੀ ਗੰਗਾ ਦੇ ਮਛੇਰੇ ਸਹਿ- ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਾ ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਲਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ. ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

“13. ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਥੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ। (ਆਬਕਾਰੀ ਵੇਖੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ [(1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 540 : 1976 SCC (ਟੈਕਸ) 360 : AIR 1976 SC 2237])।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

42. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਈਸਟਰਨ ਗੈਂਗੇਟਿਕ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਐਸਟੋਪਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਵਰਨ, ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਿਸ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ:

"14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ. [AIR 1968 SC 718 : (1968) 2 SCR 366 : (1968) 2 SCJ 889] ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਵਾਂਗ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਊਨੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਐਫ.ਓ.ਬੀ. ਮੁੱਲ ਦੇ 100% ਬਰਾਬਰ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਇਕੁਇਟੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਸੀ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਊਨੀ ਸਮਾਨ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

43. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਆਸਵਾਸਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਉਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦਾ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"28. ..... ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵੇਖੋ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਗ੍ਵਾਲਿਅਰ ਰੇਅਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ. [(1973) 2 SCC 713, 730 (ਪੈਰਾ 39) : (1974) 1 SCR 671, 688]"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

44. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ26SUPERSCRIPT। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮੰਡੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਅਕਤਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਕਤਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"40. ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(1) ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(3) ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(4) ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਅਣਖੁਲ੍ਹੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ।

(5) ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

45. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ। ਬਰਾਬਰ, ਇਸ ਲਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਮੈਸਰਜ਼ ਜੀਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"45. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ [(1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 650 : 1973 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 560 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1973 ਐਸ.ਸੀ. 2641 : (1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515] ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗ੍ਵਾਲਿਯਰ ਰੇਯਾਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂ. (ਵੀਵਗ.) ਕੰ. ਲਿਮਿਟੇਡ [(1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 713 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1973 ਐਸ.ਸੀ. 2734 : (1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 671] ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ.ਪੀ., ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ [(1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 540 : 1976 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਟੈਕਸ) 360 : 1976 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 532] 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਓਬਿਟਰ ਡਿਕਟਾ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 718 : (1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 366 : (1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਜੇ. 889] ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਜੋਂ ਅੜਿੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਿਮਿਟੇਡ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 718 : (1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 366 : (1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਜੇ. 889] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਨਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਿਰਫ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਤਿਕਾਰਪੂਰਨ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਾਵੇਲ ਬਨਾਮ ਫਾਲਮਾਉਥ ਬੋਟ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰ. ਲਿਮਿਟੇਡ [1951 ਏ.ਸੀ. 837 : (1951) 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 278 : (1951) 2 ਟੀ.ਐਲ.ਆਰ. 151] ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਡੈਨਿੰਗ, ਜੇ., ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਾਜ ਖਿਲਾਫ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਡੈਨਿੰਗ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਰੌਬਰਟਸਨ ਬਨਾਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ [(1949) 1 ਕੇ.ਬੀ. 227 : (1948) 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 767 : 1949 ਐਲ.ਜੇ.ਆਰ. 323] ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ "ਤਾਜ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ" ਨੂੰ ਉਲਟਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

46. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲਈ ਮਾਮਲੇ [(1973) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 650 : 1973 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 560 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1973 ਐਸ.ਸੀ. 2641 : (1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515] ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਉਧਾਰਨ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪੈਰਾ 123, ਪੰਨਾ 873 ਦੀ ਵੌਲਿਊਮ 28. ਮੁੜ ਅਸੀਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਇਹ ਉਧਾਰਨ ਅਧੂਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਹੈ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

46. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਈ:

"51. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰਾਇਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।"

47. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਗੋਡਫਰੀ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ.27 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

27(1985) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369

"13. ਜ਼ਰੂਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੋਤੀਲਾਲ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਮਾਮਲੇ [(1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 409 : 1979 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਟੈਕਸ) 144 : (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਹ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਅਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਵੇਗੀ। ਵਾਅਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੱਥਾ ਦ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ. ਵਿਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੋਤੀਲਾਲ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਕੇਸ [(1979) 2 SCC 409 : 1979 SCC (ਟੈਕਸ) 144 : (1979) 2 SCR 641] ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

48. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ28SUPERSCRIPT ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ

ਮਿਲਜ਼ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ. ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"182. ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਲਾਸਮ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਫਜਲ ਅਲੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [(1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 11 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਐਸ.ਸੀ. 1285 : (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 689] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤਬ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

183. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਤੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ ਵੱਲੋਂ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੇਸ [(1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641 : (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 409 : 1979 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਟੈਕਸ) 144] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਬਾਰੇ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਟੋਪਲ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਸਟੋਪਲਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ: ਵੇਡ: ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੰਜਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨੇ 233-34।

184. ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਇਲੈਕ. ਕੰ. ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਡੇਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [1937 ਏ.ਸੀ. 610 (ਪੀ.ਸੀ.)] ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਪਾਰਕਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਸਾਊਥੇਨ-ਓਨ-ਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹੈਂਡਸਨ (ਵਿਕਫੋਰਡ) ਲਿਮਿਟੇਡ [(1962) 1 ਕਿ.ਬੀ. 416] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਰਥਾਤ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਐਫ.ਏ.ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣੇ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੰਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਚਿੱਤ 77(3) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਿਜਨਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਧਿਆ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

49. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਟੋਪਲ ਅਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਵਾਬੀ-ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਧੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

50. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ।

51. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਭਗਵਤੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੋ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੀ।

52. ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਕੈਲਾਸਮ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਲੱਭੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਐਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦ ਗਵਾਲੀਅਰ ਰੇਅਨ ਸਿਲਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਡਬਲਯੂਵੀਜੀ). ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਤਿਆਦੀ (ਸੁਪਰਾ); ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ।

53. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜੋ ਮੁੜ ਭਗਵਤੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਗਵਤੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਹੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਦਮਪਤ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਿਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲ

54. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਧਾਗਾ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਮ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਪਿੱਲੈ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮੇਰਿਕਨ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਾਵਰੇਨ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਇਕੋ ਅਪਵਾਦ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਮੁੜ ਵਿੱਚ ਗੋਡਫਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

55. ਬੇਸ਼ੱਕ, 18ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(c) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(c) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 174(2)(c) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰ ਛੋਟ ਨੂੰ ਅਗਰ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਅਤੇ 2003 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 174(2)(c) ਦੇ

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਖਿਲਾਫ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਬਿਨਾ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

56. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਸਿੰਕਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਸ਼੍ਰੀਜੀ ਸੇਲਸ ਕਾਰਪੋ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ30$_{SUPERSCRIPT}$, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਵੀਰ ਆਇਲ ਉਦਯੋਗ31$_{SUPERSCRIPT}$, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਬਲੀ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ32$_{SUPERSCRIPT}$, ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਕਨਕ ਐਕਸਪੋਰਟਸ33$_{SUPERSCRIPT}$ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

57. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੁਖਤਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਡੇ ਜਨਹਿਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਛੋਟਾਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।”

58. ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹਾਂ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਬੰਧਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਭਾਵ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਓ.ਐਮ. 2003 ਦੁਆਰਾ। ਹੋਰ, ਇਹ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 174(2)(c) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

59. ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਬਜਾਏ ਕੇਵਲ 88% ਦਾ।

60. ਬਿਹਾਰ ਪੂਰਬੀ ਗੰਗਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਕਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ ਕਿ:

“15. .....ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਕੇਵਲ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਜਨਤਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ

ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਲੇਖਰਾਜ ਸਤਰਾਮਦਾਸ ਲਾਲਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟੈਡੀਅਨ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 ਐਸ.ਸੀ. 334 : (1966) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 : (1966) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਜੇ. 24] , ਰਾਏ ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਡਾਕਟਰ ਬਨਾਮ ਨਾਲੰਦਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1210 : 1962 ਸੁਪ ਦੂਜਾ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 144 : (1962) 1 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ. 247] ਅਤੇ ਉਮਾਕਾਂਤ ਸਰਨ ਡਾਕਟਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਸਟੇਟ [(1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 485 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1973 ਐਸ.ਸੀ 964)]. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਤੋਂ 4 ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਪਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਕੁਝ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਾਰ ਤੋਂ ਬਹਿਰਵਾਹ ਹੈ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੰਧਨਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਨੂੰ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

61. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 100% ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਮੈਂਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੇ.ਐਸ. ਜਗੰਨਾਥਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"20. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪਾਸ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ।"

62. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

63. ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਫੋਰਜ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਈ ਗਈ ਸੀ:

"18. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਅਡਚਨ ਉੱਤੇ, ਅਨੁਚਿੱਤ 226 ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਣਛੋਹੇ ਜ਼ਰੂਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫਰਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਟੈਚਿਊਟ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਰਜ਼ ਆਮ ਚਾਰਟਰ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਂਟਰੈਕਟ

ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਦੀ ਧੁੰਦ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਲ ਖੁਲ੍ਹੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਦਾਇਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਗਲਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਘੱਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਮੰਗ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਰਥ ਪਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਟਲੌਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।"

64. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਉੱਤੇ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਦਾ 100% ਰਿਫੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

65. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਛੱਡਦਾ ਹੈ।

66. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਭਾਤ ਸਟੀਲ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਟਾਟਾ ਕਮਿੰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੈਇਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਕਿ ਕੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

67. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਮ.ਆਰ.ਐਫ. ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੋਟਾਯਮ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਐਫ. ਨੂੰ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮਾਨਾ, ਅਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਮੈਨੂਅਲਸਨਸ ਹੋਟਲਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂਅਲਸਨਸ ਹੋਟਲਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ 1 ਮਾਰਚ 1993 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਭ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਭਾਵ, 6 ਨਵੰਬਰ 1990 ਤੋਂ 1 ਮਾਰਚ 1993 ਤੱਕ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

68. ਨੈਸਲੇ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996 ਤੋਂ 4 ਜੂਨ 1997 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਉਕਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀਆਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

69. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਰਭਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤਾ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

70. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਇੱਕ ਚਾਰ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

71. ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਛੂਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਡੇਮਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ/ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੂਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਬਜਟੀ ਆਵੰਟਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 2003 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਦਾ 58% ਰਿਫੰਡ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਨਾ ਪਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੈ।

72. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਹੈ।

73. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 2003 ਦੀ ਉਦਯੋਗ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 2003 ਦੀ ਨੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

74. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਮਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ 30ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

“25. ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਵੈਲਯੂ ਐਡਡ ਟੈਕਸ (ਵੈਟ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ (ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ‘ਗ੍ਰੈਂਡਫਾਦਰ’ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜਟੀ ਵੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ‘ਗ੍ਰੈਂਡਫਾਦਰ’ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵੈਟ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਜੋ ਮੂਲ ਆਧਾਰਿਤ ਟੈਕਸ ਸਨ, ਦੇ ਉਲਟ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਆਧਾਰਿਤ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾ ਮੂਲ ਰਾਜ ਲਈ ਦੁੱਗਣੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਪਲਾਇਅਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇ।

26. ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੰਭਵ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲਝਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ।

ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏਜੰਡਾ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਜਨਹਿਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ।”

75. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਵੈਲਯੂ ਐਡਡ ਟੈਕਸ (ਵੈਟ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ (ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ.) ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜਟੀ ਵੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ

76. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“28. ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟਾਂ 2020 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾਅ 'ਤੇ ਸਨ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਰਾਜ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਰਗੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਰਕਮ ਦਾ 42% ਹਿੱਸਾ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 58% ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੰਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।”

77. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟਾਂ 2020 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾਅ 'ਤੇ ਸਨ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਪਰੰਤੂ, ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਅਰਥਾਤ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਕੇਵਲ 58% ਤੱਕ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਵੰਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰਨ, ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੱਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

“29. ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ-

(i) ਹਰ ਉਹ ਇਕਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰੋਕਸ਼ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ।NONE NONE

(ii) NONEਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।NONE NONE

(iii) NONEਜੇਕਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਛੋਟ/ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ/ਮੁਲਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਜਟੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।NONE NONE

78. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, 42% ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ 21ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਵੈਧ ਰਹਿਣ ਤੱਕ ਸੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਬਾਕੀ 42% ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

79. ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸਰੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲਯੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਇਕਾਇਆਂ ਨੂੰ 2003 ਦੇ ਉਕਤ ਓ.ਐਮ. ਅਧਾਰਿਤ ਹਿਮਾਲਯੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਰੂਪ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

80. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨ।

81. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 72 ਤੋਂ 80 ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ।

82. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

83. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate